

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges, at iværksætte et reformarbejde der tager udgangspunkt i Skatte- og velfærdskommissionens anbefalinger på skatte- og velfærdsområdet. Det kommende arbejde skal tage afsæt i de fokusområder, der er angivet i bilag 1. Arbejdet skal være afsluttet inden udgangen af 2021.

(Medlem af Inatsisartut, Múte B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser)

1. behandling

De færreste kan vel blive uenige om, at vort samfund stadig står over for et behov for yderligere reformer inden for skatte- og velfærdsområdet, der skaber mere sammenhængende, tidsvarende og overskuelige rammer.

Naalakkersuisut kan tilslutte sig, at hovedmål for sådanne reformer samlet set bør være at styrke velstand og velfærd i samfundet, medvirke til at reducere sociale problemer, bidrage til større lighed samt mindske bureaukratiet ved administrationen. Ultimativt skal disse reformer sammen med fremgang på uddannelsesområdet sikre velfærdssamfundets finansiering og bidrage til en mere selv bærende økonomi.

Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning er fortsat relevant og nyttig i mange sammenhænge. Den giver en samlet analyse og kommer med mange relevante anbefalinger, men den er nu ti år gammel.

Som bekendt fremlagde det daværende Naalakkersuisut i 2016 en samlet Holdbarheds- og Vækstplan, og der er løbende redegjort for fremdriften heri i de årlige Politisk-Økonomiske beretninger. Skiftende finanslovsaftaler har omdrejningspunkt i denne plan.

Der er siden 2011 gennemført mange reforminitiativer, og der behandles flere under EM 2020, herunder lærlingeloven. Der er endvidere flere større reformer under forberedelse til de næstkommende samlinger, herunder på boligområdet samt på social-, arbejds- og skatteområdet, som har til formål at øge selvforsørgelsen. Der fremlægges desuden snart en ny flerårig beskæftigelsesstrategi med særlig fokus på de unge. Der forberedes en ældrestrategi bl.a. for at imødekomme den demografiske udvikling. Skiftende Naalakkersuisut har således arbejdet med reformer, der grundlæggende har ovenfor nævnte mål for øje.

Det er derimod en illusion at forestille sig, at der kan gennemføres én stor sammenhængende reform, som løser alle samfundets strukturproblemer på skatte- og velfærdsområdet på en gang. Dette kan hverken forberedes, implementeres eller idriftsættes, men må ske gradvist.

Der er gennemført en hel del af anbefalinger med afsæt i Skatte- og Velfærdskommissionen betænkning, herunder:

- En obligatorisk pensionsordning, så alle får sparet op til egen pension.
- At fremrykke beskatningstidspunktet for pensioner i udenlandske pensionselskaber.
- En satstilpasningslov, der via en årlig regulering med reguleringspristallet har til formål at holde købekraften af de sociale ydelser uforandret.

- Et digitalt opkrævningssystem i forhold til offentlige opkrævninger (Ilanngaassivik).
- Ressourceafgift på fiskeriet.
- En reform af førtidspensionslovgivningen.
- Flere reformer af alderspensionen for dels at gøre det mere økonomisk attraktivt at opretholde beskæftigelsen efter det normale pensionstidspunkt, dels en forhøjelse af dette som følge af en stigning i den gennemsnitlige middellevetid i befolkningen.
- En ny børn- og ungelov for blandt andet at afhjælpe udsatte børn og unges problemer.
- En tilpasning af lovgivningen for at forenkle og modernisere aftrappingsregler for boligsikring og børnetilskud for at gøre det mere attraktivt at komme i beskæftigelse.

Der er derfor ikke helt sammenfald med samfundets udfordringer i dag og udfordringerne i 2011. Desuden kommer der stadig bedre data og modelværktøjer til brug for analyse og forberedelse af reformer som grundlag for de store samfundsmæssige reformer.

Departementet for Finanser er sammen med Økonomisk Råd aktuelt tæt ved at færdiggøre en ny, forbedret version af holdbarhedsmodellen, som vil være et stærkt værktøj i forbindelse med en opfølgning på Holdbarheds- og Vækstplanen. Dette vil i øvrigt også være i tråd med anbefalinger i Økonomisk Råds rapport fra 2020.

Det anbefales derfor ikke at søge at vedtage beslutningsforslaget i den nu foreliggende form.